

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

16. szám.

Debrecen, 1926 április 17.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KOZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Egyházkormányzatunkról.

II.

Egyházi életünk keretében a kerületek úgy vannak jelölve, mint „több egyházmegyének, az egyházi közigazgatás, kormányzás és rendtartás céljából, felsőbb hatósággá egyesülése”. Magyar nemzetünk életének sok küzdelme, nyomorúsága s ebben református egyházunk életosztöne, tömörülésre kényszerítő vívódásai hozták létre a több egyházból, megyéből, kerületből egységgé jegecedett — legalább papíron — hazai ref. egyházat s ennek különböző célú és alakú szervezetét. Ebben a szűkebb és tágabb keretben a kerület egy figyelő és irányító testület, meglehetősen nehéz mozgással és nem eléggé biztos munkakörrel. Erről akarnék egy-némelyeket elmondani, egyszerű falusi ésszel, de az ügy iránt érzett legteljesebb jóakarattal, a magam lelke látása szerint.

Azon kezdem — és százszor is ismétlem —, hogy egyházkormányzatunk minden körén és fokán, mindennemű intézkedésnek végső célja az egyén vallásértelmezési életének krisztusi hatóerőit, alkotó munkára serkenteni, erősíteni, ápolni. S minél közelebb van az a szervezet, vagy segítő erő az egyénhez, annál közvetlenebb a ráhatása, akár erősítő, akár akadályozó értelemben. Mint az egyszerű emberről hallottam ily nyilatkozatot: „az Istentől nem félek, mert ő messze, az égben lakik; a császártól se, mert ő messze, az égben lakik; de a szolgabíró a szomszédban, ettől félek!” Hát ez a tréfának tetsző megjegyzés egy nagy életigazságot jelez: a hatás titkát.

Az egyén és egyének vallásos lelkületéhez legközelebbi ható erő a lelkész és tanító. Igen, a tanító is. Legyünk ezzel tisztában, hogy mindaddig, míg felekezeti iskolánk van, a legsikeresebb lelkészi működés is sántít, a tanító segítő lelkülete nélkül. Tehát a tanító is. S ha ez a két erő teljes felkészültséggel áll munkába, akkor nem sokat alkalmatlankodik a megyének, még kevesebbet a kerületnek. Persze, figyelő és ellenőrző jóakarát szükséges néha, az

„öblös torkok”, vagy „mánmög- és hümmög-párt” egyensúlyozására, de az a fő, hogy a segítség minél közelebb és minél hamarabb legyen.

Nos, e kezdésből következik a folytatás, hogy egyházkormányzatunk keretében a legközelebbi segítség is — Bécsben, a távolabbi mintegy — az égben! S akár segíteni kell, akár akadályozni: — „a veszély már benn van a házban!” Most csak a kerületről van szó. Ezt mondja a törvény: „a közgyűlés általában tanácskozik és intézkedik, az egyházkerületre tartozó minden egyházi és iskolai közigazgatási ügyben”. Tehát intézkedik, gondoskodik, bizottságokat szervez, nagybizottságban kisebbeket, ugyanazon ügy megy innen oda, onnan ide, sok idővel, sok költséggel s — éppen e sokaságból származó húzavonával, annál kevesebb élet eredménnyel. Igazán nem akarok senkit szeríteni, de úgy tapasztaltam, hogy nem annyira a szent ügy sikere és eredménye érdekében szükséges e Naprendszer, mint a mi magyar úri naturánk kívánja „az elől ülésüket, a piacon való köszöntéseket és hogy minél többen üdvözöljék: Mester, Mester!” Így megy ez, magyar életünk egész vonalán. — most különösen ebben a boszorkányfazelekben főzünk, alkalmas bankettre leső szomszédaink kaján öröme.

Krisztus leike erre a dologra is leglisztább fényt vetit, Lukács 10: 25—28. előadott kis történetben. „Azt kérde, mit tégy? Mi van a törvényben? Lám, tudod a törvényt! Fogj hozzá és csináld!” És nem ez-e a vége bármilyen hosszúságú és furfangos csüres-csavarásnak? Kisgyűlés—nagygyűlés; kisbizottság—nagybizottság; felebbezés—perújítás!... S a vége?... Trianon!

A zsinat törvényeket hozott, az állami legfőbb hatalom megerősítette s háta mögé állította az összes haderőt. Mire való még a sok gyűlés és szervezés és szabályok s akik ezeket hozzák, egyúttal bírók is. Magukra is, másokra is. Aztán a konvent határoz, leküldi a kerületre, ez újra tárgyal és határoz, leküldi a megyére, ugyanazon siklón siklik lefelé az egyházakig, akikre a végső fokon tartozik és akik — nem vesznek róla tudomást. Krisztus ítélete ennyi.

ből áll: földülj, csináld és — üdvözlés! Bezeg!... ha a Krisztus nyomán haladnánk!...

Krisztus lelke, az én lelkem előtt, így mutatja az élet útját. A törvény meg van, de magában néma betű. Élettámasztó erők kelljenek mellé, hogy legyen „érben-vérben vidám ke-rengés”. Életben tartó erők azok a különböző hatóságok, bíróságok, kiknek feladatuk az éber figyelés, segítő felügyelet. „Minél kisebb, annál frissebb”. Ma már nem cigány-posta mozgatja az életet, hanem a Rádió. Például valami hasznos beruházásra, szerzésre nyílik alkalma az egyháznak, amely csak gyors alkalmi nekilendüléssel vihető keresztül, különben megzúpi. A helyi presbiteri és közgyűlés még egy hét alatt végezhet vele, de aztán jön a két felsőbb hatóság, legjobb esetben egy félesztendei gyorsasággal! Hova tűnik ez alatt az a jó alkalom! Vagy egy ragályozó kelevény, melyet gyorsan operálni kellene az egyház erkölcsi vérkeringéséből, — azonban... Mintaként hozom ezt fel, mert kezemen ment keresztül. Egyházi tisztviselőről volt szó, aki polgári bíróság által elítélve, ki is töltötte büntetését, a legsúlyosabb erkölcsi vétség miatt. Presbiter is lévén, két presbiter társa elmozdítását kérte egyházi törvényünk alapján, az egyházmegyei bíróság azonban meghagyta, egy polgári paragrafusra hivatkozva, mely szerint egy bűnért két büntetés nem járja. Felebbezés útján lettem ez ügy előadója. Még újdonsült bíró lévén, a Krisztus lelkén keresztül vettem egyházmegyei törvényünk vonatkozó szakaszát s szinte megbotránkoztam az egyházmegyei bíróság bűnpártoló — én tartottam annak — ítélete miatt s rámutatva az „élő törvény” mellett írott törvényünkre, nemcsak a presbiterségből, de egyházi hivatalából is elmozdítottam volna. És?? Az egyházmegyei bíróság ítélete megerősített, indoka alapján! Igazán nagy ütést éreztem a lelkemen. Ne csodálkozzék senki, ha itt is a Krisztusra apellálok, aki így szól: „aki kezét az eke-szarvára veti s azokra néz, melyek háta megett vannak, nem alkaimas Isten országára” (Lukács 9:62.). Az egyház Isten országának aratását készíti elő, — hát ilyen barázdába helyezi Isten vetését?... Ilyen barázdából képzél aratást? Hát jól van! Az egyház ne alkalmazzon egy büntetést se, de lássa meg azt az örök isteni élettörvényt, melyet egy magyar példabeszéd így fejez ki: „ki minek nem mestere, hóhéra az annak” — s nem szabad hóhérokat tűrni életerő helyett, a legszentebb közjó megmérgezésével! Én így látom. És még látom azt is, hogy úgy a törvény betűje szerint, mint az egyházi és vallásos érdek sérelme nélkül, sőt életerősítő hatása szerint, elég volna évenként egy közgyűlés, úgy a megyén, mint a kerületben. De aztán egyetemes, ünnepélyes közgyűlés, melynek tárgya, az elnökség által előre beszédett és feldolgozott életrajz, minden vallásos

vonatkozásban. S ebből kiindulva, olyan nevelési és közigazgatási alapkérdések tárgyalása, melyeket a hullámzó élet hoz magával.

Mert az köztapasztalati tény, hogy a mostani rendszerben folyó tárgyalásokban nincs lelek. Nem is lehet, mert négyötöde — ha nem több — nem közérdek, hanem egyénck, vagy egyházak szokásos, paragrafusos magánügyei.

Őszintén szólok, — semmi érdekem már se jobbra, se balra, — együttérző részvétellel látam mindig az elnökség testet-lelket fárasztó türelem-próbáját; úgyszintén a jegyzői kar imakerékszerű buzgóságát, a hallgatóságra nézve teljesen közömbös dolgoknak, — melyek a drága nyomtatott jegyzőkönyvekből is szinte kikívánkoznak.

Végre a Püspök urakat, — főként a miénket — felmenteném a sok bizottsági elnökösködés alól — a *superintendens* szó magyar értelmé alapján. Legyen az ő helye, értelmé, figyelme, irányító és buzdító lelke szabadon mindenütt és mindenben. Mert az ő lelkének ható ereje nem a részletekben való elforgácsolódásra, hanem a részletek egységbe foglalására való.

Végszóval: — engem mindig a nagyélet s ebben a mi emberi életünk útja-módja érdekelt, — az örök életminta: Krisztus élete nyomán.

Andrássy Kálmán.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

Az egyház szervezete.

Az államtól független, fejéül a Jézus Krisztust — mint emberek Megváltóját — elismert, a biblia szabad tanulmányozásán s Isten országa munkálásán alapult genfi gyülekezet több parókiára oszlik. A jelenleg körülbelül 87,000 református 25 parókia keretein belül helyezkedik el, ebből 15 magára a városra, 10 pedig a környező, de azért a várossal egy politikai községet alkotó „vidék”-re esik. A parókiák számát, beosztását a gyülekezet legfőbb szerve, a Consistorium állapítja meg. Az egyes parókiák ügyét a parókia tanácsa, nálunk a presbiterium, intézi. A szent szolgálatot a lelkész kar látja el, mely egyházi, lelki ügyekben a Consistorium tanácsadója.

A Consistorium 9 lelkészi s 31 világi tagból áll. Négy évenként választják, összes tagjait a választók, a 25 évet betöltött gyülekezeti tagok közül. Amennyiben az összes választók számának egyharmadát nem érné el valaki, vagy a hivatalos lista, az új szavazásnál a relatív többség, egyenlő szavazatszámnál pedig a kor dönt. (Természetesen az idősebb javára.)

A Consistorium hatáskörébe esik az egyház egyetemes irányítása, adminisztrálása s szabályozza az istentisztelet, vallástanítás mi-

kéntjét s az egyház pénzügeit; ő vigyáz a genfi protestantizmus érdekeire s munkálja a református hit terjesztését; ő határozza meg a parókiák számát a lelkészekével együtt; ő alapítja meg a fizetések mértékét; a választásokat ő vezeti s ő intézi a választói névjegyzék ügyét; ő dolgozza ki a gyülekezet szabályrendeleteit s nevezi ki az állandó bizottságok tagjait; ő vizsgálja meg s hagyja jóvá az egyes parókiák pénzügyi s adminisztrációs jelentéseit; ő dönt a parókiák tanácsa s lelkési kar hozzá felterjesztett javaslataiban. — Elnöksége az évenként saját tagjai sorában választott elnök, helyettes elnök, titkár. Az elnök mindig világi ember, de két évnél tovább egyfolytában nem viselheti a tisztelet. Az elnökség s az évenként titkos szavazattal megválasztott négy tag alkotja a végrehajtó tanácsot. E tanács bármely két tagja képviselheti az egyházat személyesen, vagy írásban. A Consistorium évenként egyszer közös tanácskozássra hívja egybe a parókiák tanácsát s a lelkési kart. Ezen egyetemes gyűlés — hol a Consistorium tagjain kívülieknek csak tanácskozási joga van — tölti be a zsinat szerepét.

Az egyes parókiák Tanácsa csaknem ugyanazon hatáskört tölti be, mint nálunk a presbiterium s kicsiben a Consistorium feladatai állanak előtte. Tagjainak választási módja ugyanaz, mint a Consistoriumé. Am igen különös: a parókus lelkész nem választható e tanácsba s csupán tanácskozási joggal bír az üléseken. E Tanácsnak kezdeményezési joga van, minden az egyház életét egyetemesen érintő ügyben. A lelkési kar a hivatalban levő rendes lelkészekből áll. Tagjai lehetnek, tanácskozási joggal, a nyugdíjban levő, kisegítő, helyettesítő lelkészek és a teológiai tanárok, ha az egyház lelkészei. A rendes lelkész szabadon tanít és prédikál, a maga felelősségére. E szabadságot sem hitvallás, sem liturgiai formula nem korlátozza. A lelkési kar négy küldöttje, két világi s két teológiai tanárból álló bizottság, vizsgálja meg a pályázók képességét s végzi a felszentelést. Pályázhatnak: akik elérték a 25. évet; akik érettségivel bírnak; a teológiai grádusok valamelyikét elérték s két félévi egyetemi tanulmányt bizonyítani tudnak; felszenteltettek: az egyház alkotmányát elfogadják. — Ha a pályázók egyike sem érte volna el az abszolút többséget, azaz a lehető szavazatok felénél többet: a parókiába tartozó, választásra jogosultak új szavazása dönti el a két legtöbb szavazattal bíró között a küzdelmet. Egyenlő szavazatszám esetén az idősebb győzött. A lelkész felfüggeszhető, vagy elmozdítható a Consistorium által. Okok: a lelkési kötelességek súlyos, vagy szokásszerű elhanyagolása; a Consistorium istentiszteletre, vallástanításra, egyházigazgatására hozott határozatainak súlyos, vagy állandó

megsértése; olyan magaviselet, mely nincs összhangban a lelkési funkcióval. A parókia választói kellő indokolás mellett s kellő számú aláíró elérése esetén lelkészüknél új választás alá bocsátását kérhetik a Consistoriumtól. Ez ügy tárgyalásán, kérelmére, az illető lelkész is ott lehet. Ha a választók abszolút többsége kívánja az új választást, azaz az illető lelkész ottmaradhatása, vagy elmozdítása felőli szavazást: az azonnal elrendelendő a Consistorium által. A Consistorium nevezi ki a kisegítő (auxiliaire) lelkészeket a fentemlített bizottság előterjesztésére. E lelkészeknek a választható lelkész minden kellékével birniok kell a 25. év betöltésén, vagy be nem töltésén kívül. Bárminő tisztelet betölthetnek az Ige szolgálatában s tisztelet alatt fizetést kapnak. A kisegítő lelkészeken kívül helyettesítő lelkészeket is alkalmaz az egyház a szükséghez képest, de ezek is csak felszentelt lelkészek lehetnek. A helyettesítő lelkészeknek jogaik nincsenek, nem lehetnek suffragans lelkészek, káplánok, prédikátorok, evangélikusok stb., csupán istentiszteletet vezethetnek esetről-esetre. A genfi református nemzeti egyháznak jelenleg 46 lelkésze, két kórházi káplánja, 22 kisegítő, 4 helyettesítő lelkésze van. A szabad egyháznak 3 parókiája, 4 papja. A lutheránus, a svájci-német szabad egyháznak, a methodista püspöki német egyháznak egy-egy papja s parókiája van.

Az egyes kantonoknak megvan a maguk zsinatja. Egyetemes törvényhozó zsinat azonban nincs Schweiz-ban. Ellenben van egy, az összes kantonok protestánsait magában foglaló szövetség, a „Fédération des Églises protestantes des la Suisse“. Ez a kormányal és külfölddel szemben képviseli a nemzeti protestáns, svájci francia s a methodista püspöki német egyházakat.

Dr. I. E.

Tárca

Szemelvény Kocsi Csörgő Bálint művéből.

X. könyv.

A nagyhirű Turretin Ferenc genfi lelkész és theol. tanár beszéde, melyet négy gálvarabságból kiszabadult magyar lelkész jelenlétében tartott 1676 július 10-én a genfi székesegyházban. — Latin eredetiből fordította: **Borsos Károly**.

Alapige: I. Péter 5. 8.

(Folyt. és vége.)

Így szeretett testvéreim, így cselekedjetez mindenkor, ha nagy örvendezésetek lesz az Úrban! Háládatlanok lesztek, ha ezen kiváló jótéteményét kitorölhetetlen betűkkel örökre szíveitekbe nem véseitek, hogy szívvel, szájjal szüntelenül hirdessétek.

Valóban nem tudjuk eléggé kefejezni a feletti örömrünk, hogy amint együtt sirtunk, együtt sóhajtoztunk: úgy most szent örvendezéssel együtt örvendhetünk veletek az Úrban. Amily nagy volt

szívünk fájdalma miattatok: oly nagy most a mi örömünk, a mi gyönyörűségünk.

Ez az egész gyülekezet, mely szorongó szívvel hallotta a ti nyomorúságaitokat és könnyezve borult imára éretetek a Mindenható előtt: most hálaadás-sal járul a ti Szabadítókhoz és szerfölött örül, hogy irántatok érzett vonzalmának, szeretetének némileg kifejezést adhat.

Oh, ti boldogok! Kiknek megengedte az Úr, hogy ne csak higgyetek a Krisztusban, de szenvedjétek is érte!

Kiket ama legnagyobb király, az örökkévalóságnak fejedelme arra méltatott, hogy legvitézesebb bajnokaiul elválasztott benneteket, hogy legyetek szószólói az ő ügyének, tanúbizonyságai az ő igazságának, égnek és földnek tükörei; hogy emberek és angyalok előtt nyilván harcoljatok az evangéliom dicsőségeért! Oh, ti boldogok, kik Isten hív szolgálóinak bizonyultatok a hosszú túrésben, a szorongatások, nyomorúságok, verések, böjtölések és fáradságok között; kik Mózes-sel többre becsültétek az üldözéseket, gyaláztatásokat a Krisztusért, Egyiptom kincseinél s a bűn gyönyöreinél; az apostolokkal örvendeztetek, hogy méltóknak tartattatok, hogy gyaláztatatok a Krisztus miatt; kik Pállal dicsekedtetek szenvedéseitekkel és hogy sem a bilincsek, sem a nyomorúságok, sem az életnek kedvessége nem gátolt benneteket, hogy elvégezzétek pályafutástokat, a szolgálatot, amit az Úrtól vettetek.

Oh, ti boldogok, kik részesei lettetek Krisztus szenvedéseinek! Kikre ráakattak az Ő bilincsei... a jegyek, — melyek e világ előtt ugyan gyaláztatások, de néktek dicsőségesek, Isten előtt kedvesek. — hogy hordozzátok azokat!

Örüljétek és örvendeztetek az Úrban, mert nagy léssen a ti jutalmatok a mennyekben! mert hisz ép így üldözték előbb a prófétákat és apostolokat.

Föl hát Krisztusnak hív szolgálói! Tovább a megkezdett úton, Istennek kedves gyermekei! Tartásátok meg továbbra is azt az állhatatosságot, azt a hitzilárdságot, melyet eddig tanúsítottatok azon nehéz küzdelemben, mellyel Isten próbára tett benneteket! Csak előre bátran! azon édes reményben, hogy ama főpásztor, ki haragra szállított benneteket s erőt adott eddig is a győzelemre, majd egykor fejetekre teszi a martýromság dicsőséges és romolhatatlan koronáját!

Mi pedig teljes szívből könyörgünk a kegyelem Úrához, ki elhívott titeket az örök dicsőségre, hogy — miután annyit szenvedtetek — erősítsen és bátorítson benneteket mindvégig, hogy visszatérven egyházaitokba, szerencsésen és serényen foglalatoskodhassatok az Úrnak dolgaiban s ama nemes harcot megharcolván, futástokat elvégezvén, mint hű szolgák mehessetek be az Úrnak örömébe.

Ti pedig, kedves testvéreim, kik gyönyörködtek az Istennek tetsző, tisztelendő férfiak szemlélésében, dicsőítsétek az Úrnak erejét, mely megdicsőítettet az ő szolgálóinak gyengeségükben! Tanuljátok meg az ő példájukból: mily állhatatossággal, mily hitzilárdsággal kell ellenállnotok amaz ordító oroszán dühének; hogy soha se féljétek;

de hívek legyetek mindhalálig a ti Megváltótokhoz, hogy elvehessétek tőle az életnek koronáját!

Igaz, hogy Isten az ő könyörületességével megkímélt eddig bennünket s nem látogatott meg nehéz küzdelmekkel, hogy harcoljunk életre-halálra, de ki biztosít affelől, hogy ezután sem kell soha kiállanunk a küzdő térre? Nem tudjátok-e, hogy az ördög sohasem alszik, hanem szüntelenül köröztünk ólálkodik, keresvén, kit elnyeljen? Sőt annál dühösebb, minél kevesebb ideje van hátra!

Igaz, hogy Isten egykor megkötözi őt, (a „Jelenések könyve“ szerint ezer évig), hogy ne dühöngjön annyira az Úr nyája ellen; de egyidőre ismét feloldatik, hogy még kegyetlenebbül uralkodjék az Anyaszentegyházon.

S csak a vak nem látja, hogy mi épen ezen időben élünk! Mert mi mást kiált mindenfelől siralmas állapota Anyaszentegyházunknak? mely csaknem mindenütt ama kegyetlen alvilági oroszán kísértéseitől, üldözéseitől gyötörtetik s már-már végségre jut; úgy, hogy alig van hely a keresztyén földön, mely dühét nem érezte volna, avagy ne érezné!?

Tehát — mit gondoltok Atyámiai — mit kell tennünk e nehéz helyzetben? Talán aludnunk és tunyálkodnunk? . . . Sőt inkább örködnünk és józanul élnünk! Ha a látható oroszán köröztetek ólálkodnék, vajjon tudnátok-e nyugodtan aludni? Avagy nem örködnétek-e álmatlanul biztonságotok felett? Mennyivel inkább kell tehát örködnötök most, midőn ama láthatatlan, sokkal veszedelmesebb oroszán fenyeget benneteket!?

Legyünk hát Atyámiai éberek és józanok, hogy vigyázatlanul és fegyvertelenül meg ne lepossunk!

Vigyázzatok előljárók! hogy amaz ordító oroszán városunkat — melyre oly rég leselkedik, melyre nem egyszer tört már nyílt erőszakkal, nyilván való csalárdsággal — meg ne rontsa s Istentől nyert legbecsesebb kincsünket, szabadságunkat és a közbékét el ne rabolja!

Vigyázzatok pásztorok! kiket Isten órállókul rendelt, hogy amaz oroszán be ne törjön az Úr nyájába s szét ne tépje a Krisztus báránykáját!

Vigyázzatok atyák gyermekeitekre!

Vigyázzatok ifjak magatokra! hogy harag vagy mértékletlenség által helyt ne foglaljon bennetek az ördög!

Vigyázzunk mindnyájan Krisztusnak hívei! Vigyázzunk és imádkozzunk, hogy kísértetbe ne essünk! Így mozdíthatjuk elő sikeresebben idvességünk munkáját; így készebben várhatjuk az Úrnak ama napját; így bátrabban ellenállhatunk az ördögnek! Nem szűnik ugyan meg dühöngeni ordító oroszán képében; de bármit tervez is, minden törekvése sikertelen marad! Támadhat: de le nem győzhet! ostromolhat, de be nem vehet! Az, aki egyszer megtörte fejét, nemsokára lábaink alá veti! Az, aki Dánielt megtartotta az oroszánok vermében, ki Pált kiragadta az oroszán torkából, hatalmas karjával, minket is védeni fog mindenkor és megszabadítván minden bajtól, rossztól, üdvözíteni fog amaz égi hazában! Dícséret, dicsőség, tisztesség szálljon nagy nevére mindörökké! Ámen!

A szatmári református egyházmegye közgyűlése.

(Fehérgyarmat, 1926. III. 30, 31.)

Az egyházmegyei közgyűlések krónikásai szüksézáváak lettünk, egy-egy gyűlésről oly kevés az elmondani valónk, szinte szégyeneljünk! Eseménytelené vált talán az egyház kormányzat? Elszíntelenedett talán az egyházi élet? Nem! De mégis történt valami! Egyházi életünk nagy eseményekkel bonyolult szindarabjának lezajlott egy felvonása. Egy kis pausa, — egy nagy előkészület! A színpalak mögött vajudnak az események, készülnek a jövő perspektívái, ott forr az élet. E pillanatnyi szüksézáváuságból fog megeredni, e látszólagos elnémulásból fog megszólalni eljövendő évtizedek nagy eseményekben gazdag krónikája.

Mert csak egy percig tart ez a némaság; a megállás a rohanó időben csak egy pillanatnyi. A pusztai vándorlás minden megpróbáltatását, éhségét, szomjúságát, gyötrődését, tüzes kígyóját, szembefúvó szelét, sőt viharát alázatosan végig imádkozó, béketűréssel végig szenvedő, zúgolódás nélkül végigtűrő, diadallal megharcoló anyaszentegyház a Jordánon való szerencsés átkelés boldog pillanatait éli! A pusztából az ígért földére; a múltból a jövőbe való átlépés imádságos csöndje ez, és „megismerik a földnek minden népei az Úrnak kezét, hogy erős, s félik az ő nevét“. (Jós. 4 : 24.)

A múlt esztendőkrónikáját gazdagító események, súrlódások, vívódások, lázadások, a hitetlenség rombolni akaró erőfeszítései; a sem hév, sem hideg lelkek közönye, a választott nemzetség erély nélküli, bátortalan tapogatódzása és tapintatossága; a sokszor magukra hagyott vezéreknek galambi szelidségű és kígyói okosságú próbálgatásai; az anyaszentegyháznak, „a báránynak a farkasok világában“ való vesszőfutása — ad majorem Dei gloriam — mind véget ért... mind a múlté!

A jövő kilátásai bár még mindig ködben, de átvilágít rajta a megújulás csillaga, a hely, amelyen állunk, még mindig pusztai magánynak látszik: de hangos az imádságtól, hangosabb a vezérek szavától, ama „bizonyos hangot“ adó trombiták zengésétől, s leghangosabb a gondviselő Isten bátorításától, „semmit ne félj; veled vagyok mindenekben, amelyekre menedessz“. A célkitűzések, az ideál felállítások, az eszményrögzítések emez idején, hogy nem rohannak az események a krónikás tolla alá: hogy elszegényedett a krónikánk, ezért is Istené a dicsőség.

Minden közgyűlés csak egy-egy mottója a jövő krónikájának, mottó a szívekbe vésve. Annakokáért bátorítsd meg és erősítsd meg magadat igen, hogy eszesen cselekedjél mind

a törvény szerint, attól se jobb kézre, se bal kézre ne hajolj, hogy jó szerencsésen cselekedjél mindenekben, amelyekre menedessz. (Jós. 1 : 7.)

*

Ebben a jelben folyt le a mi közgyűlésünk is a jövőbe bizakodással nézés jelül; a nagy és szent elhatározásokkal indulás bizonyosságul, az alkotó tagok csaknem teljes számban való részvételével. Bizonyosága az esperesi kiemertő időszak jelentés, melyre a fényt a közgyűlési határozat veti: „Egyházmegyei közgyűlés a minden tekintetben megnyugtató esperesi jelentést tudomásul veszi. A bölcs és hivatott vezér éber figyelme, szerető gondja; intő szava, fenyítő vesszője; vívódásokkal teljes évek hosszú sora után, *hogy e megnyugtató jelentéshez jutott* legszebb koronája fáradni soha meg nem szűnő életének; hadd csillogjon mindazáltal e koronán — mint értékes gyöngy — egyházmegyei közgyűlésünk elismerése és köszönete“.

A 42 sorszámú tárgysorozat egy tükör, melyből visszatükröződik egyházi közéletünk arculata. E kép hármass.

Látjuk 1-ször a kis egyházak komoly törekvését, hogy valláserkölcsei és anyagi életüket biztos fundamentomra helyezték: az előbbi az egyedüli, tévelygésektől ment evangéliumra, az utóbbit egyedül és kizárólag a gyülekezeti tagok áldozatos szeretetére, odaadó munkájára. Közmunkák önkéntes vállalása, rendkívüli adóterhek elvállalása, igazságos és méltányos adókulcsok életbeléptetése, templomok, iskolák s minden egyházi épületek megépítései bizonyosságai az utóbbinak; az előbbinek pedig az egyház vezetőinek egymással való jóbékessége, tanítóknak, presbitereknek a lelkészekkel való közös, megértő munkája, az iskolák helyes szellemű vezetése, a belmissziói fokozottabb mérvű munkálkodás, a vallásos estélyek látogatottsága és a templomoknak buzgó imádkozókkal való megteljesedése.

Megértették e kis egyházak, hogy minden napon fel kell venni a maga keresztjét annak, aki Ő utána akar menni.

Látjuk 2-szor egyházunknak, úgy a legkisebb tagozatában, mint a maga egyetemében, autonómiájáért, főként iskolai autonómiájáért való vívódását. A magas kormány iskolapolitikája az anyagi túlterhelés mellett — a „kivételes hatalom“ jogán, melyet nem annyira a VK. miniszter úr, mint inkább az alantasabb politikai hatóságok, túltengő visszaélésekre használnak fel — önkormányzati jogunk fokozatos visszaszorításával és megnyírbálásával kerget és keserget. Pandora szelencéje mindenkor nyitva van. Feljajdulásaink, ismétlődő felirataink mikor találnak már megértő fülekre?

Látjuk 3-szor az „ecclesia semper reformari debet” elvének előtérbe nyomulását; a népiskolai szakfelügyelet, az egyházkormányzat és az egyházi fegyelem korszakalkotó kérdéseinek szőnyegrehozásában.

E hármassal nézett szembe egyházmegyei közgyűlésünk; az elsővel illő megértéssel, a másodikal kellő eréllyel s a harmadikkal halálos komolysággal; és ismét mondom, ebből is „ismerjék meg a földnek minden népei az Úrnak kezét, hogy erős”.

Az objektivitás kedvéért szószerint közlöm az alábbi jkvi számot:

Dr. Komoróczy Iván e.-m. gondnok hálás visszagondolással ama megtiszteltetésre, amiben gondnokká választása alkalmával részesült, meleg köszönettel mindama jóindulatért, mit vele szemben bárki, bármikor is tanúsított, egyházmegyei gondnoki tisztéről visszavonhatatlanul lemond.

(Határozat.): Egyházmegyei közgyűlés elgondolva ama reménykedéseket, melyeket a dr. Komoróczy Iván megválasztásához fűzött; azokat a teljesítményeket, melyek rövid vezérségének emlékei, — anélkül, hogy a férfúj akaratot és elhatározást meg akarná sérteni, e lemondást nem fogadja el, a csalódásnak eme keresztjét nem akarja magára venni, mert nem bírja elviselni. Hitünk és meggyőződésünk szerint az őt ért politikai sérelem, mint egyházi dignitariusnak nevére és életére árnyat nem boríthat. Amidőn osztatlan bizalmunkról, általános és törhetetlen ragaszkodásunkról biztosítjuk, állásában való maradásra egyhangú szeretettel már e közgyűlésből táviratilag kérjük, később e jegyzőkönyv kivonatával s esperesi, mindnyájunk nevében tett közbelépéssel.

A „Leánykálvineum” ügyében mind a végső diadalomig való áldozatos szeretetre köteleztük magunkat és buzdítunk mindeneket, „főként a mi hitünknek cselédeit”.

A május végére halasztott generalis vizitáció meghosszabbította előkészületeink és a magunk megpróbálásának idejét, e tárgyban határozatunkat már a múlt alkalommal leközgeztük.

A templom, mely közgyűlésünknek helye

volt, a maga megszentelt áhítatos csendjével, esperes úr buzgó imádsága s az ének, mely elől és utól felzendült, mind, mind célunkhoz, jövőnkhez s Istenünkhöz vitt, emelt közelebb s úgy éreztük, ahogy ajkunk mondta: „Az Úr énnékem őriző Pásztorom”.

Nábrád.

Tóth Sándor,
jegyző.

Irodalom

Hugenották. IV. Camisardok. Irta: Pruzsinszky Pál. Budapest, 1926. Bethlen-nyomda kiadása. 8° 82 lap. Kitűnő, lelkes és termékeny egyházhistorikusunk e szép könyvével újabb hálára kötelezett mindnyájunkat. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, milyen szükséges és mennyire áldott tudományos és irodalmi szolgálatot végez ő a hugenottizmus történetének ezzel a rendszeres földolgozásával, amelynek ez a kötet már a harmadik, az előbbiekkal szervesen egybefüggő darabja a „Hugenották” című sorozatban. Ez a kötet a Cévennes-hegységben, 1703—1704-ben folyt camisard fölkelést mutatja be a legelsőrangú forrásokból teljes, tudományos szabatossággal merítve, de egyszersmind a Pruzsinszky-nál már megszokott színes, eleven, lelkesítő feldolgozásban, amely a kötetet föltétlen tudományos értékén kívül hivatva van a legszélesebb laikus köröknek elsőrendű építő iratává, lelki táplálékává is tenni. Úgy olvassuk, mint a legizgalmasabb regényt, és úgy sírunk rajta, mint a legszomorúbb tragédián. Pedig sem egyik, sem másik, hanem betűről-betűre igaz történet — és épen ebben van csodálatosan nagy és örök jelentősége. A camisard fölkelés épen úgy, mint az egész hugenotta martyrologium kimeríthetetlen forrása kellene, hogy legyen mindnyájunk számára az igazi református lelki hősiesség ismeretének. A francia kálvinizmus a maga szenvedéseivel, hősi védekezéseivel és még hősiessébb türéssel, mind az időtartam, mind a szenvedések nagysága és egyetemesége tekintetében az egész világ protestánsizmus történelméből messze kimagyul. Minden más református egyház mindörökké eljárhat hozzá hódolni, hálát adni, tanulni. Eljárhatunk mi, magyar reformátusok is, akiknek pedig a multunkat szintén sok drága vérnyom jelzi, de akik az egy századon

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

keresztül teljesen törvényen kívül állott és üzött vadakként kezelt hugenottákhoz képest mégis csak hasonlíthatatlanul kedvezőbb helyzetben fejlődhetünk idáig. Pruzsinszky könyvének beható tanulmányozása a sorozat megelőző s hisszük mielőbb következő darabjaival együtt nagyon sok református szívben szent nyugtalanságot kellene, hogy ébresszen annak megdölgése nyomán: készek volnánk-e vállalni mi, mai nemzedék csak az ezredrészét is annak a keresztnak, amelyet a hugenották, Kálvin szellemének e legméltóbb gyermekei, önként, szabadon és boldogan vettek magukra szent hitükért?

ri.
Kérelem. Legközelebb megjelenő „Óh szép ifjúságom“ című új verskötetemet gyűjtőivét sok kedves lelkészársamnak megküldöttem. Miután a gyűjtés ideje lejárt, szeretettel kérem gyűjtőiveim kézhezvevőit, hogy azokat lehetőleg postafordultával szíveskedjenek címemre (Debrecen, Kossuth-u. 75. szám), még ha üresen is, visszaküldeni, hogy az elkönyvelést megcsinálhassam. Hála és köszönet mindazoknak, akik értékes és kedves támogatásban részesítettek. *Baja Mihály.*

Külföld

A hollandi 2-ik kamara a külügyi minisztérium költségvetésének tárgyalásánál 48 szóval 41 ellen megszüntette a pápai széknél eddig fenntartott követséget. Érdekes, hogy a kisebbségben maradtak között a katolikus centrumon kívül ott voltak a Kuyper-féle „antirevolutionaire“ kálvinista pártnak a tagjai is, míg a többség egyfelől demokráta, szociáldemokráta és kommunistai, másfelől pedig a Kuyper-félétől eltérő árnyalaku, de szintén „történelmi kálvinista“ képviselőkből került ki. Nyilván való tehát, hogy adott esetekben még a leg-*őszintébben* és *elvi alapon* kálvinista politikusok között is meglepően nagy megosztás és különbözőség lehetséges még oly kérdések fölött is, amelyekre nézve (mint amilyen például épen a pápai legatio kérdése), a beavatatlan magától értődőnek hinné a teljesen egyöntetű feleletet.

Honnan van a mai nagy elidegenülés a Bibliával szemben? Erre a kérdés a Reformirte Kirchenzeitung a következő nagyon megszívlelendő választ adja: „Kertelés nélkül el kell ugyan ismerni azt, hogy a protestáns theologusok a bibliakritikai munkát sohasem üzték másként, mint tudományos komolysággal s a történelmi igazság földerítését célzó becsületes fáradozással. Másfelől azonban az is bizonyos, hogy nem voltak mindig tudatában képességük határainak s gyakran elvesztették szemük elől a részletek között az egészet, még inkább pedig az egésznek az értelmét. Emiatt határozottan fennforog a veszedelme a Szentírás nem kellőfoku értékelésének. Két veszedelmes szirtet kell itt tehát kikerülni. Egyfelől a *dogmatizmust*: t. i. őrizkedni kell attól, hogy a Bibliában valami va-

rászkönyvet, vagy a világ megismerésére szolgáló természettudományos tankönyvet, vagy pedig egy tetszés szerint értékesíthető „dictum probans“ gyűjteményt (Spruchbuch) lássunk; itt határozottan szükség volna a történelmi fejlődésben való világos betekintésre — másfelől a *kriticismust*: t. i. nem szabad elfelejteni, hogy az Ószövetség volt Jézusnak és az egész őskeresztyénségnek a Szentírása s hogy a keresztyén egyház is átvette azt a Krisztusban beteljesedett ígéretek bizonyosságaként. Mindenek fölött pedig nem kell elfelejteni, hogy minden szentírásbeli kijelentésnek láthatatlan középpontja a Jézus Krisztus. Ha ezt szem előtt tartja a bibliaolvasó, akkor a Bibliának egész gazdagsága föltáruhat előtte s az elidegenüléssel szemben védve van.“

A honvédség protestáns egyházi szervezetének első értekezlete.

Ez év március havának 25-ödikén első ízben jöttek össze országos értekezletre a m. kir. honvédség protestáns egyházi szervezetének vezetői Budapesten. *Sollész* Elemér püspök és vitéz *Raics* Károly altábornagy, főgondnok elnöke alatt együtt voltak az országos liszi kaszinó egyik termében a hét vegyes dandár területén alakult protestáns egyházközségek lelkészei és felügyelői, valamint az intézeti lelkészek.

Sollész Elemér püspök bensőséges imádása után nagymegyeri vitéz *Raics* Károly altábornagy, a székesfehérvári vegyes dandár parancsnoka olvasta fel nagyszabású főgondnoki megnyitó beszédét, amelyben a csonka haza kicsiny honvédsége lelki életének rendkívüli jelentőségét megragadó erővel fejtegette és széles eszrevonásokkal festette meg a honvédség protestáns egyházi szervezetének vallás-erkölcsi munkaprogramját.

Különösen kidomborította a protestáns *összetartásnak* a szétagoltság mai veszedelmei között való szükségességét és annak az óhajjának adott kifejezést, hogy az összetartás egyik legjelentősebb szervének, a *Magyar Protestáns Irodalmi Társaságnak* lehetőleg minden protestáns liszi tagja, kitűnő folyóiratának, a *Protestáns Szemlének* buzgó olvasója s a Társaság helyi fiókjainak lelkes munkása legyen. A *védekezés* időszakos feladatai közül kiemelte a vegyes házassági reverzálisok, az erkölcsrontó táncnemek, divathóbortok, az iszákosság, a káromkodás és a nemzetpusztító egyke-rendszer ellen való tervszerű küzdelmet. Az *építés* nagy munkái között hangoztatta a világi és lelkészi egyházvezetők együttes lelki gondozó tevékenységét, az anyagi teherviselésben való készséges részvételt, helyőrségi templomok vagy imaházak építését, szegény katona-

Kun József késműves és műköszörős, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

gyermeknek neveltetését és a szeretetmunkának megszervezését. A *személyes példaadás* katonai és egyházi élet terén egyaránt döntő jelentőségének hangsúlyozásával zárta a főgondnok mély tartalmú és meleg lelkesedéstől áthatott megnyitó beszédét, amely az értekezlet tagjaira megragadó és fölemelő hatást gyakorolt.

Soltész püspök a nagylávlatu, értékes megnyitó beszédet megköszönte és az abban foglalt munkaprogramm éles tagolása után annak módszeres megvalósítását és ebben a főgondnok nemes példájának lelkes követését kötötte a lelkesek, felügyelők és minden protestáns honvéd szívére.

Az értekezlet elhatározta a főgondnok beszédének megfelelő számban való kinyomatását s annak mind az egyházi vezetők, mind a katonai egyházközségek részére való megküldését, úgyszintén az erkölcsellenes társadalmi jelenségek ügyében Honvédfőparancsnok úrhoz fölterjesztés intézését.

Antalfy László esperes a honvédség protestáns egyházi szervezkedésének eddigi menetéről és módszeréről tartott gyakorlati tanulságokban gazdag felolvasást.

Ezután a honvédség prot. egyházi szervezete ügyében kiadott rendelet végrehajtására vonatkozó Tájékoztató Utasítás tervezete került részletes ismertetés és megbeszélés alá, amelyet kinyomatva, minden érdekelt kezébe eljuttat az elnökség.

Az új vallástani kézikönyvek bevezetésének és folyó adminisztratív ügyeknek *Taubinger* Rezső esperes, püspökségi irodaigazgató és *Tuba* András püspökségi titkár előterjesztései alapján való elintézése után *Soltész* püspök imádságával ért véget a maga nemében nagy jelentőségű úttörő értekezlet, amely kétségtelenül hatékonyan előmozdította és előre viszi továbbra is a honvédség protestáns egyházi szervezkedésének és lelki életének nagy ügyét.

Különfélék

Gróf Dégenfeld József egyházkerületi főgondnok urat abból az alkalomból, hogy a polgári érdemrend elsőosztályával tüntette ki a kormányzó úr, meleg ünneplésben részesítette a kollégium tanári testülete, melyhez számos egyetemi tanár is csatlakozott. Az április 15-én tartott koll. igazgatótanács ülés előtt gyűltek össze a kollégium kistermében a tanárok, kiknek élén Karai Sándor koll. igazgató mondott üdvözlő beszédet. A gróf úr meghatottan köszönte meg az üdvözlést, felemlítve, hogy őt családi hagyományai kötelezik az egyház szolgálatára. Atyja, gróf Dégenfeld Ottó az erdélyi egyházkerület főgondnoka volt; atyjának testvére,

gróf Dégenfeld Imre a tiszántuli egyházkerületé; anyjának nagyatyja, gróf Teleki József az 1791-i zsinat elnöke; anyai nagyatyja, gróf Teleki László a dunamelléki egyházkerületnek; atyjának két testvére közül pedig az egyik a tiszáninneni, másik a dunamelléki egyházkerület főgondnoka volt. Kijelentette, hogy míg ereje engedi, mindig híven fogja szolgálni az egyházat. Isten adja, hogy minél tovább!

Dóczi Imre nyugalomba megy. Hetek óta beszélünk már róla, de mégsem volt kedvünk nyilvánosságra hozni, mert nem akartuk magunk sem hinni a nyilván kikerülhetetlent. Az április 14-én tartott egyházkerületi tanügyi bizottsági ülésen azonban hivatalosan is tárgyalatott a kérés. Ötven évi szolgálat — és mekkora értékű szolgálat! — után igazán méltó a nyugalom. De szinte tanácstalanul nézünk össze: mi lesz, — ki fogja Dóczit pótolni?

Szavazatbontás volt április 13-án, mely alkalommal ez egyik világi jegyzői tisztre dr. Rácz Albert törökszentmiklósi ügyvéd, a tanítóképzőségre pedig Bor János hajdúszoboszlói igazgatótanító nagy többséggel megválasztását állapította meg a bizottság. Mindketten régi és jól ismert munkásai egyházi életünknek.

A kollégiumi igazgatótanács április 15-én tartotta ülését, melyen az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztendő ügyeket készítette elő. Különösen a gazdasági kérdések érdemelnek nagy figyelmet, mert a nehéz gazdasági viszonyok a kollégiumi háztartásban is éreztetik hatásukat. Ugyanezt méginkább el lehet mondani az egyházkerület pénzügyeiről, melyekkel az április 14-én tartott egyházkerületi pénzügyi bizottsági ülés foglalkozott.

A Templomegyesület f. hó 16-án, este 6 órakor, a Kollégium dísztermében külmissziói estét rendezett, melyen dr. Révész Imre tartott értékes előadást Szadhu Szundar Szing indiai keresztyén tudósról.

A derecskei egyház szigorú egyházfegyelmet gyakorol. Amelyik presbiter háromszor elmarad a templomból, vagy három ízben nem él úrvacsorával: lemondottnak tekintik s helyét újabb, hitbuzgó és a templomot szorgalmasan látogató egyházztaggal töltik be.

Köröstarcsai egyházunk b. e. Szabó János örökét április 11-én töltötte be. Mint ismeretes, az első választás alkalmával megválasztott Lőrincz András választását megsemmisítette az egyházi bíróság s őtet a pályázatból is kizárta. Most Arany Gusztáv volt pecséri lelkész, alsóbaranyai e.-m. főjegyző-tanácsbíró, jelenleg budapesti hitoktató lelkész választotta meg 73 általános szótöbbséggel. Remélhető, hogy a kedélyek megnyugosznak.

WACHA tisztít, mos, fest férfi és női fölső ruhát, inget, gallért, kézelőt Debrecen, Simonffy-u. 55.

Sulyok István püspöksége. A tiszántúli református egyházkerületből a trianoni béke által Romániához csatolt egyházmegyék és egyházközségek törvényes képviselői 1921 aug. 16-án mondták ki az új királyhágómelléki egyházkerület megalakítását. Ettől kezdve az új alakulat élete szünetnélküli háborúság volt. A törvényesen megválasztott elnökséget a kormány nem ismerte el és a presszió alatt Sulyok István püspök és Domahidy Elemér főgondnok 1923 április 11-én a közgyűlés színe előtt lemondottak. Most, a távozó Bratianu-kormány Sulyok István püspökségét végre elismerte. Ennek következtében a királyhágómelléki egyházkerület közgyűlését április 22-re, Nagyváradra összehívták.

Az egyetemes tanügyi bizottság ülésén sok érdekes ügy fordult elő. Így a debreceni egyetem theol. karán a doktori fok megszerzésére vonatkozó szabályzat módosítása, mely szerint ezentúl a theol. akadémiát végzetek is doktori szigorlatra bocsáthatók. A kecskeméti egyetemes jogakadémia is nagyon foglalkoztatja a tanügyi bizottságot. Bizony a jogakadémia jövője nem látszik egész rózsásnak, sőt a kultuszminiszter a jogakadémiákat, mint feleslegeseket, megszüntetni akarja. A bizottság az akadémia normál költségvetésével s ez alapon az egyes egyházkerületek terhének meghatározásával nem is foglalkozott. A középiskolai ügyek közt különös figyelmet érdemel a tankönyvek ügye. A bizottság a Franklin-társulat és többi vállalkozók ajánlatát nem fogadta el, hanem azt javasolja, hogy az 1927—28. tanév kezdetétől fogva csak a konvent részéről approbált tankönyveket legyen szabad a református középiskolákban használni, amely tárgyra pedig megfelelő könyv nem mutatlatik be approbálásra — maga a konvent irat és adat ki könyveket. A debreceni zsidó gimnáziumba járó református tanulók vallásitanításával kapcsolatban felírást javasol a bizottság a Vkm. úrhoz aziránt, hogy vasárnap rendszeres iskolai tanítást az 1868: 53. t.-cikk intenciója ellen ne engedjen.

Beszterecen (Szabolcs vm.) a kántortanító felesége, Pelsöczy Péterné, a tél folyamán több vallásos délutánt rendezett az iskolás és a már felnőtt ifjúsággal, húsvét második napján műsoros előadást tartott a most konfirmált leánykák, akik ügyes játékokkal valósággal bámulatba ejtették az embert. Kimagasló eseménye az estnek Varga Sándor másodtanító irredenta szavalata és Ignéczy Klárka IV-ik elemista klasszikus tánca volt.

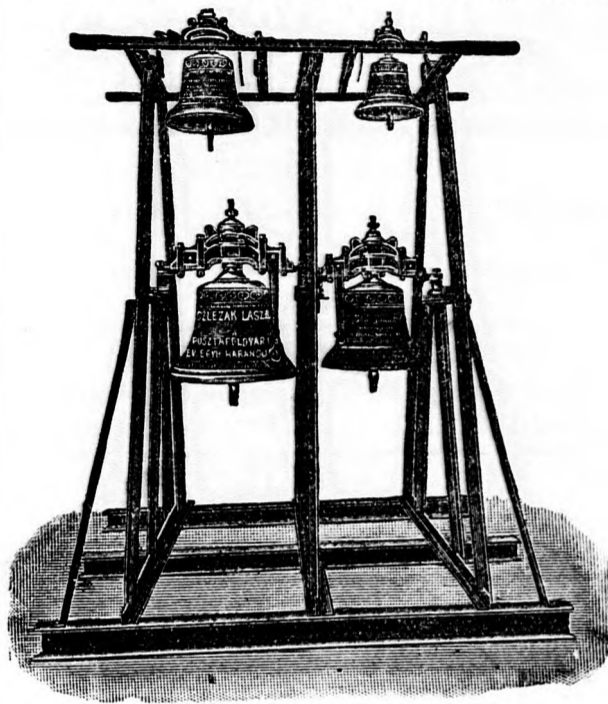
Debreczeni István
órásmester Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ŐR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz. Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve.

Tekintetes SZLEZÁK LÁSZLÓ úrnak
haranggyáros

BUDAPEST.

A békési református egyház 1924. évi augusztus hó 17-én átvette és megszállaltatta nagy templomának tornyából az Ön által készített három új harangját. Jó lelkiismerettel nyilatkozatom, hogy külsőképen is gyönyörűen elkészített harangjaink kifogástalan szép csengő, a nagy harang pedig messze bűgő hangjával az egész huszonháromezer lelkes egyházzal minden tagjának tetszését és meglegedését a legnagyobb mértékben megnyerte és kiérdemelte. Ennélfogva úgy a kitűnő munkáért, mint a teljesen szakszerű hangolásért nagy egyházzal nevében teljes elismerésemet és hálás köszönetemet nyilvánítom.

Békés, 1926 január 4-én. Kiváló tisztelettel

Karácson András
ref. lelkész.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szakszerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék és költségvetés díjtalan

ALAPÍTOTT 1910-BEN

Most megjelent „KÖNYVUJDONSÁGOK“

URAY SÁNDOR:

Le. készíti szolgálati napló. Az összes református és evangélikus püspökök által ajánlva. Ára csinos félvászon kötésben címaranyozással **50,000 korona.**

HARSÁNYI GUSZTÁV:

Töredékek egy magyar református lelkész hányatott életéből. Ára **35,000 korona.**

S. SZABÓ JÓZSEF:

A debreceni református Kollégium tanárai és kiválóbb növendékei 1549—1925-ig. Ára **40,000 K.**

Dr. MAKKAI SÁNDOR:

„Zörgessetek és megnyitattik néktek“. (Tanulmány előadások, beszédek, elmélkedések a lelkipásztor naplójából. Ára **126,000 korona.**

VÁSÁRHELYI JÁNOS:

„Bizonyágté tel.“ Egyházi beszédek. Ára **125,000 korona.**

A legszebb confirmációi ajándék

Dr. ERDŐS KÁROLY

Az én vallásom című kis könyvecske. Ára vászonkötésben **7,500 kor.** Fohászok, kivonat Az én vallásom című könyvecskekből. Ára **1,500 K**

Konfirmációi emléklap, kicsi 500 K, nagy 1000 K. Konfirmációi anyakönyv 1 iv 2,100 korona.

RÉVÉSZ IMRE

centennáriuma alkalmával
rendkívüli árleszállítással

45000 korona helyett **30,000** koronáért

kapható a még kevés példányszámban levő

Révész Imre: Kálvin élete című mű.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedésben,

Debrecen, Ferenc József-út 26.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

1—4

KIVÁLÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SARJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE“ szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palástartaló akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta ki. Ezért felkérem, sziveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figyelembe venni, hogy a palástartaló egy jeles képzettségű, nemes ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit öhajtuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért öhajtanók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palástartaló ifjú lelkészünknek nagy örömet szerezettünk.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.

Tisztelettel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.

Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: Eröss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárújk

állandó nagy raktára.

Telefon 6.